

Els programes d'acollida i acompanyament de persones immigrades s'estenen a tots els districtes de Barcelona

- » s'han recollit més de 17.000 propostes
- » La xifra de ciutadans que veu la immigració com una "oportunitat" ha augmentat en 1,1 punts, passant de 18,7% (2010) al 19,8% (2012).
- » El 54,1% de ciutadans valoren positivament l'augment de la diversitat cultural dels darrers anys a la ciutat de Barcelona, un 2,6% més que a 2010

El Pla Municipal per a les Persones Grans s'emmarca en el Programa d'Actuació Municipal (PAM) 2012-2015, el qual constitueix el full de ruta per a aquests tres anys.

El Pla Municipal per les Persones Grans comprèn objectius per a un grup de la població molt divers: les persones grans. Considera des de la promoció, la prevenció i l'orientació, fins al suport i l'atenció. Alhora, el Pla assumeix la perspectiva de construcció d'una ciutat amiga per a totes les edats que compta amb les persones grans i estimula la relació entre les generacions.

El Pla està plantejat des de la transversalitat i abasta un ampli conjunt d'àmbits municipals: Serveis Socials, Temps i Qualitat de Vida, Drets Civils, Salut, Habitatge, Prevenció i Seguretat, Mobilitat, Gènere i Igualtat, Parcs i Jardins, Esports, Educació, Cultura, Participació i Immigració.

En resum, el Pla es basa en la voluntat del govern municipal per promoure i donar suport a estratègies de col·laboració en les quals les associacions, grans o petites, i els grups de ciutadans i ciutadanes, grans i de totes les edats, incorporin les reflexions sobre les seves experiències i cooperin amb la seva energia i creativitat en el desplegament d'aquest Pla.

Barcelona ha experimentat de manera intensa des de 1980 un procés d'envelliment de la població propi de l'evolució demogràfica de les ciutats europees. En els darrers trenta anys el nombre de persones de 65 anys i més ha passat de 234.000 l'any 1981 a 336.241 l'any 2003. Aquesta evolució va representar un increment de més del 43%, més de 100.000 persones en termes absoluts. La proporció de persones grans respecte a la població total de la ciutat va arribar a ser del 21,2% l'any 2003.

Tanmateix, tal com indicaven les previsions demogràfiques, el ritme de creixement es va alentir a partir de l'any 2003. Fins i tot, en el període 2003-2012 el nombre total de persones grans es va estancar i va disminuir fins al 20,8%. Ara bé, cal esmentar que aquesta taxa continua sent molt significativa i reflecteix la gran influència demogràfica de les persones grans a Barcelona. A més, s'espera per a la dècada 2020-2029 una nova etapa de fort creixement, ja que arribaran a l'edat de 65 anys les generacions nascudes en l'època de gran increment demogràfic del segle xx.

2.1.4 L'índex de solitud de les persones grans

Les formes de convivència han experimentat grans canvis en els darrers vint anys. Aquest fenomen s'aprecia clarament durant les dècades de 1990 i 2000 a través de l'increment del nombre de persones que viuen soles a Barcelona. Entre les persones grans l'índex de solitud va anar augmentant de manera sostinguda durant la dècada de 1990, una tendència que va continuar, més moderadament, durant la dècada del 2000.

L'any 2011 vivien soles a Barcelona 86.764 persones grans, el 25,7% del total de la població de 65 anys i més. Cal esmentar de manera particular el cas de les persones de 75 anys i més que viuen soles, que representaven l'any 2011 el 31,2% de la població total en la seva franja d'edat.

El creixement de l'índex de solitud resulta, en definitiva, una informació d'utilitat per comprendre fins a quin punt les polítiques públiques han de gestionar vies diverses per proporcionar el suport adaptat a persones grans que viuen situacions de solitud no volguda i que poden patir aïllament social. Ara bé, aquest indicador està de nou condicionat per una diferència important entre homes i dones, ja que l'índex de solitud és més del doble entre les dones que entre els homes grans. L'any 2011, a Barcelona, 47.562 dones de 75 anys i més vivien soles, que representa gairebé el 40% de les dones d'aquesta edat.

2.1.5 Les persones grans i la discapacitat

La taxa de persones grans amb reconeixement oficial de discapacitat mesura la proporció de persones grans que tenen el reconeixement de discapacitat respecte a la població total de 65 anys i més. En el període 2000-2011 aquesta taxa s'ha més que duplicat. Si l'any 2000 la taxa

era de 8,2% aquesta xifra pujava l'any 2011 fins al 18%. L'augment en el valor d'aquest indicador suposa un increment notable de la necessitat de serveis de promoció de l'autonomia personal i de programes de prevenció de la dependència en la comunitat i/o al domicili. Cal tenir en compte que el creixement del nombre absolut de persones grans amb discapacitat reconeguda ha estat molt significatiu i l'any 2011 aquest col·lectiu superava les 60.000 persones.

2.1.6 Les persones grans i els seus ingressos econòmics

Per apropar-se a la realitat de la vulnerabilitat econòmica de les persones grans es pot considerar el nivell d'ingressos de les persones de 60 anys i més. En particular, cal tenir en compte el percentatge d'aquest col·lectiu amb ingressos inferiors a l'Indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM). En primer lloc, cal esmentar que des de l'any 2006 fins al 2012 el percentatge de persones de 60 anys i més amb ingressos inferiors a l'IPREM s'ha anat reduint de manera sostinguda. Si l'any 2005 aquesta xifra era del 30,1%, el 2012 es redueix fins al 22,8%. Tot i així, aquest fet implica que avui a la ciutat gairebé 100.000 persones de 60 anys i més disposen de menys de 532,51 € al mes. La distribució territorial d'aquest col·lectiu és encara desigual. Ciutat Vella i Nou Barris són els districtes amb més percentatge de persones en aquesta situació (més del 30%). A l'altre extrem s'ubiquen les Corts (15,3%) i Sarrià - Sant Gervasi (10,5%).

2.4.1 ELS PROGRAMES D'ATENCIÓ PER AL SECTOR DE LES PERSONES GRANS

L'augment pressupostari esmentat té un impacte directe sobre els programes específics d'atenció dirigits a les persones grans:

Augment del Servei d'Atenció Domiciliària

El Servei d'Atenció Domiciliària ha experimentat un gran creixement durant l'any 2012; el nombre de llars que han rebut algun dels serveis al llarg de l'any s'ha incrementat un 13,30%, i al final de l'any les llars amb serveis actius s'han incrementat un 11,10%. El creixement esmentat ha permès atendre totes les persones que han estat prescrites per rebre aquest servei. El 85,3% dels seus usuaris són persones grans. L'augment de recursos econòmics destinats a aquest servei en relació amb l'any 2011 és d'un 17%.

Augment del pressupost del Servei de Teleassistència

En aquest període el pressupost destinat al servei de teleassistència ha augmentat un 41,6%. Els usuaris en teleassistència s'han incrementat en un 11,8%, i han ascendit a 59.473 persones. El 97,7% dels usuaris de teleassistència són persones grans.

A la Comissió de Qualitat de Vida de l'11 de desembre de 2012 es va aprovar l'adjudicació del nou contracte de teleassistència amb un import anual de 10.037.500 €, assumint la totalitat del cost del servei que inclou el 30%, anteriorment aportat per l'IMSERSO.

Ampliació del Servei d'Àpats en Companyia per a la gent gran

S'ha passat de 21 a 24 menjadors, és a dir, de 743 places a 841, que significa un increment del 13,20% respecte al 2011. L'any 2012 s'han ofert 168.694 àpats, 23.264 més que l'any anterior.

Ampliació del Servei d'Àpats a Domicili

Pel que fa al servei d'àpats a domicili s'han servit 282.368 menús, xifra que representa un increment de l'11,60% i s'han ates un total de 1.138 persones. L'augment del 15% de les persones i àpats servits ha suposat un increment de 14% dels recursos destinats.

Aquest any 2012 s'ha unificat en un únic contracte la gestió d'ambdós serveis (Servei d'Àpats en Companyia i Servei d'Àpats a Domicili). La unificació ha permès millorar qualitat, simplificar el procés de control de gestió i també ha permès l'ampliació del servei.

Adaptació funcional a la llar de les persones grans amb dependència i/o amb discapacitat

S'han realitzat 696 adaptacions per facilitar la mobilitat en les diferents activitats de la vida diària a la llar.

Creació i ampliació de nous equipaments

L'any 2011 hi havia a la ciutat 1.021 habitatges amb serveis per a la gent gran distribuïts en 17 equipaments, xifres que al final de l'any 2012 van créixer fins a 1.206 habitatges distribuïts en 20 equipaments.

Aquests 185 habitatges amb serveis nous estan distribuïts en les següents promocions: Cibeles, amb 32 habitatges; Via Favència, amb 77 habitatges, i Navas, amb 76 habitatges. Així doncs el 2011, 1.125 persones vivien en un habitatge amb serveis i aquesta xifra ha crescut fins a 1.301 l'any 2012.

També s'ha ampliat la xifra d'apartaments tutelats amb 16 apartaments nous, situats a l'equipament Pau Casals, al districte de Nou Barris.

Adaptació de tots els centres de serveis socials al nou model i millora de la qualitat de l'atenció i el temps de resposta

La tendència dels darrers anys, i també del 2012, mostra l'augment progressiu de les persones ateses als centres de serveis socials, que passa de 64.514 l'any 2011 a 68.635 l'any 2012. Això suposa un augment del 6,40% pel que fa a persones ateses i d'un 9,35% pel que fa a unitats d'atenció. Aproximadament un 43% de les persones usuàries tenen 65 anys o més.

A l'Àrea Qualitat de Vida, Igualtat i Esports, l'acció de govern té cinc eixos d'actuació prioritaris: habitatge, atenció alimentària, infància i família, ocupabilitat i inserció laboral, i atenció i promoció dels col·lectius vulnerables.

Paral·lelament a les dades relatives als programes específics destinats a les persones grans, és pertinent destacar diferents iniciatives que, englobades en aquells eixos, resulten rellevants per al col·lectiu de la gent gran, entre les quals hi ha:

- a) l'augment del 14% de recursos econòmics destinats a ajuts econòmics d'inclusió, especialment els ajuts relacionats amb l'habitatge;
- b) el 2012 s'han adjudicat tres menjadors socials nous, en concert, amb 300 places en total. Els menjadors socials són un altre recurs que utilitzen les persones grans de la ciutat amb necessitats socioeconòmiques i que pretén proporcionar benestar nutricional, físic i social a persones en situació de vulnerabilitat. Això permet atendre 235 persones més. Hem passat de 14 a 17 menjadors socials amb l'obertura de tres nous equipaments a les Corts, l'Eixample i Sarrià - Sant Gervasi. Així mateix, l'Ajuntament ha incrementat el nombre de convenis amb entitats socials per a alimentació.